

Remittering av betänkandet **Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m. (SOU 2024:15)**

Ju2024/00372

Universitets- och högskolerådet (UHR) avgränsar sitt yttrande till de delar av förslaget som berör myndighetens verksamhetsområden.

Koppling till UHR:s verksamhet

Den del av utredningen SOU 2024:15 om *Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m.* som avser stärkta förutsättningar för internationell högkvalificerad arbetskraft har koppling till UHR:s verksamhet.

SOU 2024:15 har tydlig koppling till kompetensförsörjning och därmed myndighetens strategiska inriktning. Frågor som berörs i betänkandet har diskuterats inom ramen för Plattformen för internationalisering/PLINT och arbetsområde mobilitet där syfte är att främja in och utresande mobilitet, samt undanröja hinder för mobilitet. Samverkan inom PLINT är stadgat i UHR:s instruktion och är en del av kärnverksamheten.

Utöver ovanstående finns det även delar av SOU 2024:15 som har koppling till UHR:s ansvar att bedöma utländska utbildningar.

Avsnitt 12 Åtgärder för att främja invandring av högkvalificerad arbetskraft

UHR styrker utredningens förslag att:

- Förlänga tillståndstiden för EU:s blåkort, från högst 2 år till högst 4 år.
- Nyfödda barn till vissa EU-relaterade tillstånd ska få ansöka om uppehållstillstånd inifrån Sverige.
- Utökad möjlighet ansöka om UT för FoU inifrån Sverige.
- Undantag från lönekrav för de med UT för FoU.

Flera av dessa frågor har UHR diskuterat i Plint. Inte minst har lärosäten kontaktat UHR för att påvisa utmaningar med att forskare tvingas till utresa med nyfödda barn.

Inom Plint har UHR även följt upp krav på försörjning för doktorander och sett hur det konkret kan påverka etablering av internationell högkvalificerad arbetskraft. Det är i ljuset av detta som UHR tillstyrker förslaget i avsnitt 12.5.5 att utlänningar som har ett uppehållstillstånd för forskning, forskning vid

rörlighet för längre vistelse, studier inom högre utbildning, praktik med anknytning till högre utbildning med mera, och som ansöker om ett arbetstillstånd ska undantas från lönekravet för arbetstillstånd. UHR delar även utredningens uppfattning att det finns skäl att undvika missbruk och därför ställa särskilda krav på studenter som har uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning. UHR vill dock understryka vikten av att kravet, som utredningar föreslår, består av antingen utbildningsbevis eller examen som avser studier som motsvarar minst två terminer. I samtal med lärosäten noterar UHR att många internationella studenter inte tar ut examen utan blir rekryterade direkt i slutfasen av studierna, inte minst inom de tekniska utbildningarna. Att ställa krav på examen vore således att i onödan försvåra för en grupp som är attraktiv på arbetsmarknaden.

Vidare ställer sig UHR positivt till Migrationsverkets nya arbetsmodell för att hantera arbetstillståndsärenden, vilken från och med 2024 underlättar för högkvalificerad arbetskraft som vill arbeta i Sverige att snabbare (inom 30 dagar) få ett besked om uppehållstillstånd, ett så kallat snabbspår.

På ett mera generellt plan skulle UHR kunna påpeka att även om flera förslag i betänkandet kan anses bidra till att stärka kompetensförsörjningen genom att underlätta för högkvalificerad internationell arbetskraft, så ökar även komplexiteten i lagstiftningen ytterligare. Det föreslås en rad utökade krav kombinerade med yrken som kan ges undantag från lönekravet, som gör lagstiftning svårtillgänglig för enskilda individer och i än större utsträckning individer på den globala arbetsmarknaden, som undantagen och andra justeringar i lagstiftning är avsedda att gynna.

Om Sverige inför förordning om inrättande av en EU talangreserv (Ju2023/02831) vilken UHR inlämnade ett yttrande om den 16 februari (diarienummer 00076–2024) så kommer verksamhet påverkas av förslagen som ges i delbetänkandet.

Slutligen vill UHR lämna ett medskick om att olika myndigheter har olika definitioner av vad högkvalificerad arbetskraft är, vilket kan uppfattas som otydligt, vilket även förstärks av att arbetsmarknadens parter har ytterligare en definition.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Eino Örnfeldt efter föredragning av utredare Malin Jönsson i närvaro av enhetschef Ida Larsten.

Eino Örnfeldt, generaldirektör

Malin Jönsson, föredragande